

Eindrapportage onderzoek

Betekenis van deelname aan een bewonersraad Gerontopsychiatrie⁺; een kwalitatief onderzoek naar de waarde van deelname vanuit het perspectief van de bewoner.

Auteurs: Loes van Dusseldorp en Yvonne Zwaagstra

Datum: april 2026

Met dank aan de 15 leden van de bewonersraden voor het delen van hun ervaringen. Ook dank aan de leden van het projectteam voor het meedenken en kritisch meelesen.

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Methode	7
2.1 Studie design	7
2.2 Studie populatie	7
2.3 Werving respondenten	8
2.4 Dataverzameling	8
2.5 Data-analyse	9
2.6 Ethische aspecten	9
3 Resultaten	10
3.1 Algemeen	10
3.2 Thema's	10
3.2.1 Inspraak	10
3.2.2 Verandering	11
3.2.3 Erkenning	12
3.2.4 Eigenwaarde	13
3.2.5 Belangenbehartiging	13
3.2.6 Verbinding met medebewoners	14
3.2.7 Samenwerking met medeleden	15
3.2.8 Werkwijze	16
3.3 Verbanden tussen de hoofdthema's	19
4 Discussie	21
5 Conclusie en aanbevelingen	24
6 Referenties	25
7 Bijlagen	26

1 Inleiding

Participatie van mensen met gerontopsychiatrische problematiek + via bewonersraden.

Het vergroten van het welbevinden van bewoners is een van de belangrijkste zorgdoelen binnen de verpleeghuiszorg. Welbevinden is een multidimensionaal concept en kent grofweg drie subdomeinen: 1) mentaal welbevinden, 2) lichamelijk welbevinden en 3) sociaal welbevinden en participatie.¹

Doelgroep Gerontopsychiatrie (GP)

Kenmerkend voor mensen met gerontopsychiatrische problematiek is een stapeling van problemen die elkaar wederzijds beïnvloeden. Dat wil zeggen dat naast de psychiatrische problematiek op nog minimaal twee, maar meestal meer, andere domeinen problemen zijn: gedrag, cognitie, lichamelijke gezondheid, (i)ADL en/of sociale betrokkenheid. Deze mensen hebben vaak beperkt ziekte-inzicht met betrekking tot hun psychiatrische problematiek en er is sprake van verlies van zelfregie.² Er wordt onderscheid gemaakt tussen GP en GP + problematiek. Bewoners met GP-problematiek wonen in een reguliere verpleeghuissetting en kunnen met aandacht voor een specifieke benadering voldoende stabiel blijven. Bij de GP+ doelgroep is de multiproblematiek zo sterk aanwezig dat er een verhoogde kans is om zowel lichamelijk als psychisch uit balans te raken. Bovendien blijkt uit onderzoek dat bij ruim twee derde van hen sprake is van problemen in de executieve functies en gedragsregulatie, waardoor problemen kunnen ontstaan met bijvoorbeeld het plannen en organiseren, het nemen van besluiten, het oplossen van problemen, concentreren en focussen, impulscontrole en het reguleren van emoties.² De reguliere verpleeghuissetting is voor deze doelgroep ontoereikend, wat maakt dat een gespecialiseerde GP- afdeling noodzakelijk is om disbalans te voorkomen.

Participatie

Het betrekken van bewoners bij onderwerpen van het dagelijks leven, versterkt de betrokkenheid en inspraak van bewoners in onderwerpen rondom wonen, zorg en welzijn, beleid en onderzoek. Volgens Patiëntenfederatie Nederland leidt bewonersparticipatie tot: (1) betere kwaliteit van zorg, (2) het verbeteren en verhogen van de doelmatigheid en relevantie van onderzoek, (3) een

betere aansluiting van de zorg bij wat mensen nodig hebben, (4) het verhogen van draagvlak voor beslissingen die worden genomen, en (5) het beter invoeren van nieuw beleid, gemaakte afspraken en producten.³

Er zijn veel verschillende manieren om bewonersparticipatie vorm te geven. De mate van invloed kan hierbij echter verschillen. Vaak wordt gesproken over de 'participatieladder', zie figuur 1. Hoe hoger op de ladder, hoe meer invloed. Bij de participatieladder geldt per definitie niet: hoe hoger hoe beter. Het gaat erom dat de vorm van participatie past bij de vraag, het thema of het onderwerp.

Figuur 1 – Participatieladder

Herstelondersteunende zorg

Herstelondersteuning is gericht op het vinden van het juiste evenwicht tussen behandeling en ondersteuning van de volgende vier aspecten: de identiteit (als persoon), gezondheid, dagelijks functioneren en maatschappelijk functioneren (rollen). Hierbij richt herstel zich ook op het ervaren van regie over het eigen leven en zingeving.^{4,5}

Bij herstelondersteunende zorg worden bewoners ondersteund om zo goed mogelijk zichzelf te helpen waarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van hun sterke kanten. Uitgangspunt is dat de bewoner zelf aangeeft welk aspect het belangrijkste is en in welke volgorde zij/hij het herstel zou willen zien. Het is hierbij belangrijk dat de voor de bewoner belangrijke naasten betrokken worden. Minstens zo belangrijk is dat zorgprofessionals helpen het kader te vormen waarbinnen herstel kan plaatsvinden. Kortom, alles in de omgeving van de bewoner is erop gericht om iemand te ondersteunen (zie ook de tabel hieronder).

Aspecten van herstel	Hulpverlening	Resultaten
Herstel als persoon	Herstelwerkgroepen Psychotherapie Gesprekken	Zingeving, zelfgevoel, grenzen (persoonlijke identiteit)
Herstel van gezondheid	Bemoeizorg Behandeling Leren omgaan met symptomen	Minder symptomen Soms genezing
Herstel van dagelijks functioneren	Rehabilitatie in de leefomgeving	Dagelijks routines
Herstel van rollen	Rehabilitatie in de maatschappij	Rolherstel (maatschappelijke identiteit)

Bron: Jos Dröes. Naar Dröes, Van Wel en Korevaar (2011)⁶

Sociale en maatschappelijke participatie vormen belangrijke onderdelen van herstelondersteunende zorg bijvoorbeeld via de invloed die bewoners hebben op hun eigen leefomgeving en het leefmilieu. Een van de vormen waarin dit mogelijk is, is een bewonersraad.

Bewonersraden

Bewonersparticipatie bij bewoners van de doelgroep GP⁺ kan op verschillende manieren worden aangeboden om de participatie betekenisvol in te richten. Zo is er sinds 2024 een landelijk cliëntpanel binnen de vereniging van Gerontopsychiatrie (VvGP); een platform waarop bewoners van lidorganisaties hun stem kunnen laten horen, feedback kunnen geven en actief kunnen deelnemen aan ontwikkelingen binnen de vereniging. Daarnaast krijgt participatie binnen veel organisaties aangesloten bij het GP-netwerk, vorm via huiskamergesprekken per (sociotherapeutisch) leefmilieu. Hieraan nemen in principe alle bewoners deel van de betreffende afdeling c.q. het betreffende leefmilieu. Formele medezeggenschap is per organisatie georganiseerd via een Clientenraad (CR). Hierin worden de belangen van de bewoners vertegenwoordigd. Aan een CR nemen echter niet altijd bewoners deel, veelal zijn de leden van een CR naasten/familie/vertegenwoordigers van de bewoners.

Een bewonersraad (BR) is een tussenvorm tussen huiskamergesprekken en cliëntenraad.

Bewoners worden hier als afvaardiging van hun eigen afdeling c.q. leefmilieu, in staat gesteld om actief mee te denken met afdelingsoverstijgende zaken, zich in te zetten voor de belangen van medebewoners en mee te denken over thema's en onderwerpen die spelen op de verschillende huiskamers/ afdelingen. Deze vorm van participatie sluit aan bij de aanbeveling in het Zorgprogramma Gerontopsychiatrie waarin het belang van inspraak staat beschreven als een manier van het structureel betrekken van cliënten bij de kwaliteit van leven en zorg.²

Binnen het netwerk van de VvGP zijn er (op het moment van de start van dit onderzoek) een zestal organisaties waar, soms al sinds langere tijd, een bewonersraad GP⁺ bestaat. Bij vier organisaties bestaat de bewonersraad alleen uit bewoners met GP⁺ problematiek. Twee organisaties kennen een bewonersraad met een gemixte samenstelling; naast bewoners met GP⁺ problematiek zijn ook bewoners met het syndroom van Korsakov lid van de betreffende bewonersraad. In samenwerking met een projectgroep bestaand uit een vertegenwoordiger van elk van de zes organisaties is het onderzoeksprotocol geschreven. Ook hebben de leden van de projectteam ondersteund bij het verkrijgen van toestemming van de betreffende manager en de lokale wetenschappelijke onderzoekscommissie, en bij de werving.

Probleemstelling

Binnen het GP⁺ netwerk vinden we het belangrijk om participatie van bewoners te vergroten en versterken. Bewonersraden lijken hierin te voorzien en in meerdere organisaties zijn deze inmiddels gevormd. Echter, ondanks het bestaan van bewonersraden is het in de wetenschappelijke literatuur nog onbekend hoe bewoners van de doelgroep GP⁺ die lid zijn van een bewonersraad dit ervaren en wat de waarde is voor hen om hiervan lid te zijn.

Primair doel

Inzicht in de waarde van deelname aan de bewonersraad GP⁺ voor de bewoner vanuit het perspectief van de bewoner.

Hoger doel

Kansen tot verbetering voor organisaties in het GP⁺ netwerk om de bewonersraad te optimaliseren tot een herstelondersteunend middel/ instrument.

2 Methode

2.1 Studie design

Het betreft een kwalitatief onderzoek. Kwalitatief onderzoek wordt gebruikt om te begrijpen hoe mensen de wereld ervaren. Het zoekt naar diepgaande informatie over motivaties, gedachten, meningen, opvattingen, ervaringen en verwachtingen. Het biedt de mogelijkheid om ervaringen en waarden ten aanzien van een thema of verschijnsel onderzoeken, te beschrijven en te interpreteren.⁷

Via deze insteek kunnen de ervaringen van leden van de verschillende bewonersraden worden beschreven en begrepen.

2.2 Studie populatie

Leden van Bewonersraden GP⁺ van zes organisaties uit het landelijk netwerk van de VvGP met een bewonersraad.

Het streven was om per bewonersraad twee tot drie leden te interviewen. Hiermee zou het aantal potentiële respondenten op twaalf tot achttien bewoners uitkomen.

Inclusiecriteria

Bewoners die lid zijn van een Bewonersraad GP⁺ en behoren tot de doelgroep GP⁺.

Exclusiecriteria

- Bewoner heeft geen stabiel stemmingsbeeld of is emotioneel instabiel waarbij het interview mogelijk tot disbalans kan leiden.
- Bewoner toont tekenen van oplopende stress, onrust, achterdocht.

De inschatting hiervan werd gemaakt door de voorzitter van de betreffende bewonersraad of indien van toepassing, de wettelijk vertegenwoordiger van een bewoner.

2.3 Werving respondentent

Alle bewoners met GP⁺ problematiek die lid zijn van een bewonersraad (BR) van een van de zes organisaties uit het landelijk netwerk van de VvGP met een bewonersraad. zijn gevraagd om deel te nemen aan het onderzoek door de hoofdonderzoeker i.s.m. de voorzitter van de betreffende BR. Na akkoord van de lokale Wetenschappelijke onderzoekscommissies van de diverse organisaties, informeerde de voorzitter van de betreffende BR de bewoners over het voorgenomen onderzoek m.b.v. een flyer (bijlage 1). Tijdens een vergadering van de BR heeft de hoofdonderzoeker vervolgens face-to-face of via een onlineverbinding, uitgelegd wat het doel van het onderzoek is en wat deelname inhoudt. De (aanwezige) leden van de bewonersraad ontvingen ter plekke de informatiebrief incl. toestemmingsformulier (bijlage 3) zodat zij dit op een eigen moment na konden lezen met minimaal 1 week bedenktijd voor deelname. Interesse voor deelname of overgebleven vragen gaven de bewoners door aan de hoofdonderzoeker via mail; zelf of met hulp van de voorzitter van de BR. Bij interesse voor deelname is de contactpersoon van de betreffende bewoner via een email geïnformeerd over deelname van de bewoner aan het onderzoek door de voorzitter. Bij wilsonbekwame bewoners is aanvullend aan de wettelijk vertegenwoordiger om toestemming gevraagd. De hoofdonderzoeker heeft met de deelnemende bewoners afgestemd wanneer en waar de interviews plaats konden vinden. Een lid van het projectteam van de betreffende organisatie heeft ondersteund bij de planning.

2.4 Dataverzameling

Om rekening te houden met de gerontopsychiatrische problematiek van de bewoners en om iedereen de ruimte te geven het eigen verhaal te kunnen vertellen zonder inmenging van anderen, zijn semigestructureerde individuele interviews gehouden. Dit bood zowel structuur in het gesprek als de gelegenheid om dieper op antwoorden in te gaan. Ook bood het de mogelijkheid voor de respondenten om eigen ervaringen te delen.

Elk interview kende een opbouw waarbij het gesprek van feitelijke vragen (duur lidmaatschap BR en motivatie om lid te worden) dieper inging op aspecten als inspraak, participatie en waarde. Er

is gebruikgemaakt van een interviewgide met topics en hulpmiddelen (zie bijlage 2 en 3). Het interview is opgenomen met een audiorecorder, duurde maximaal 45 minuten en vond plaats op een plek van voorkeur van de respondent.

2.5 Data-analyse

De interviews zijn woordelijk getranscribeerd voor codering en analyse. Twee onderzoekers (LvD en YZ) analyseerden de interviews onafhankelijk van elkaar m.b.v. de thematische analyse.⁸ Via onderlinge vergelijking en discussie werd consensus bereikt over de uiteindelijke thema's. T.b.v. de analyse is gebruik gemaakt van het softwareprogramma MAXQDA versie 24.

2.6 Ethische aspecten

De verzamelde gegevens zijn zorgvuldig en vertrouwelijk behandeld. Gestreefd is naar anonimiteit, wat in de praktijk neerkomt op pseudonimiteit. De gegevens van de respondenten zijn gekoppeld aan een nummer, opgeslagen in een apart bestand binnen een beveiligd systeem binnen Atlant. Alleen de hoofdonderzoekers hebben toegang tot dit bestand.

De deelnemende bewoners en indien nodig hun wettelijk vertegenwoordigers ontvingen een informatiebrief en toestemmingsformulier (bijlage 3 en 4). Bij de start van elk interview en in de informatiebrief is vermeld dat alle gegevens anoniem werden geanalyseerd en in een publicatie, presentatie of andere product t.b.v. het delen van de resultaten niet herleidbaar zouden zijn naar de afzonderlijke organisaties en de individuele personen.

Na akkoord van de Wetenschappelijke Onderzoekscommissie van Atlant is het onderzoeksvoorstel voorgelegd aan de lokale wetenschappelijke onderzoekscommissies van de andere deelnemende organisaties t.b.v. lokale toetsing en besluitvorming tot deelname.

3 Resultaten

3.1 Algemeen

Het onderzoek vond plaats van april t/m december 2025. In totaal namen 15 leden van een bewonersraad GP+ deel aan dit onderzoek, afkomstig uit zes organisaties uit het netwerk van de VvGP (2-3 leden per organisatie). Van deze 15 respondenten waren er zes vrouw en negen man. De duur van het lidmaatschap varieerde van 4 maanden tot 4 jaar. Van de totale groep respondenten vertelde een kleine meerderheid dat zij 1 ½ tot 2 jaar lid zijn, sommigen leden noemden dat zij een half jaar of één jaar lid zijn, een enkeling was 2 ½ jaar of langer lid van de bewonersraad.

De meeste respondenten vertelden dat zij gevraagd zijn bijvoorbeeld door een manager, om lid te worden van de bewonersraad. Een enkeling heeft zelf gesolliciteerd. Redenen waarom iemand besloot om lid te willen zijn van een BR varieerde van 'het zien als een taak', 'praatpaal zijn voor anderen', 'aandacht voor anderen', 'mensen leren kennen' tot ' bezig zijn, iets te doen te hebben'.

3.2 Thema's

De analyse van de interviews leverde zeven inhoudelijk hoofdthema's op, te weten: inspraak, verandering, erkenning, eigenwaarde, belangenbehartiging, verbinding medebewoners en samenwerking medeleden bewonersraad. Elke thema kent onderliggende subthema's.

Uit de analyse van de interviews kwamen ook algemene informatie en ervaringen naar voren rondom de werkwijze van de verschillende bewonersraden. Dit vormt het achtste hoofdthema 'werkwijze'.

Zie voor een overzicht de thematische tabel in bijlage 6.

3.2.1 Inspraak

Bij inspraak gaat het volgens de respondenten om het kunnen vertellen van wensen en meningen over onderwerpen die belangrijk zijn in het dagelijks leven. Dit kan in de vorm van meepraten, stem laten horen, meedenken, mening geven en stemmen.

Alle respondenten gaven aan dat zij hun stem kunnen laten horen tijdens een vergadering. Zij worden uitgenodigd om hun mening te geven en mee te denken over verschillende onderwerpen zoals uitjes, rookbeleid of het eten.

Je brengt wel dingen op tafel, waar anders niet naar gekeken zou worden of niet op gelet zouden worden (IDo8)

Hoewel niet over alle onderwerpen die voor hen of andere bewoners van belang zijn, ervoeren de respondenten dat zij over het algemeen wel inspraak hebben. Zij voelen zich geïnformeerd en er wordt ruimte gevoeld om wensen te delen en mee te beslissen over onderwerpen die belangrijk zijn in het dagelijks leven.

Ja, wij krijgen in de vergaderingen echt ruim en voldoende tijd om dingen naar voren te brengen. (IDo6)

3.2.2 Verandering

Tijdens de interviews deelden alle respondenten onderwerpen waarin zij graag een verandering zien en daarom inbrachten bij de bewonersraad. Bijvoorbeeld de manier van medicatie delen, uitjes, activiteiten, drempels, persoonlijke broodmandjes en wandelpaadjes.

Men vertelde dat er soms wel iets veranderde of met het idee werd gedaan. Zo wordt duidelijk uit de volgende citaten.

... Ja over apart beleg voor de mensen, aparte pakjes kaas en plakje kaas. Ik vond het toch vies dat iedereen met z'n handen aan de kaas zat. ... Hebben ze dat ingevoerd. Maar ja en kijken. De hygiëne, wc's zijn altijd vies. Dat krijg ik maar niet voor elkaar, omdat nou ja. (IDo9)

Ja, op de paadjes waar wij het net over hadden. Ja, dat zijn nu ook proefstukjes gemaakt van ander materiaal. Dat echt ook stukken beter is. Dus de komende vergadering hoeven we er even niet over te klagen, want dan kunnen we zeggen de proefstukjes zijn zo goed, die zouden wel over. (IDo6)

Het kwam ook voor dat er uiteindelijk geen budget was voor het idee of wens en er niets veranderde.

En dan krijg je eerst te horen van het budget dat hebben we da's klaar. Ja en dan twee maanden later alweer van, weer afgeketst, want er komt wat anders tussen. Ja kijk, en dat daar ben ik een beetje zat van ... daar word je niet vrolijk van. (IDo7)

Niet altijd werd een besluit om iets niet te doen begrepen of was het voor de betreffende respondent duidelijk wat de reden was waarom iets niet aangepast werd. Een heldere terugkoppeling van een besluit door bijvoorbeeld de voorzitter van de bewonersraad werd door iedereen op prijs gesteld. Helaas was dit niet altijd het geval, aldus meerdere respondenten.

3.2.3 Erkenning

Uit de interviews bleek dat de respondenten het belangrijk vonden om erkend te worden; serieus genomen worden, gehoord te worden en dat er naar iemand geluisterd wordt.

De respondenten vertelden dat zij zich gehoord voelen als lid van de bewonersraad. Zowel door de medeleden van de bewonersraad en de voorzitter, als ook door de organisatie voelt men zich gehoord. Er wordt naar hen geluisterd, ze worden serieus genomen en waar mogelijk wordt er ook iets gedaan met hun inbreng.

Met je mening en je bevindingen kun je kwijt, zeg maar. En soms ook heel gericht. Ja dus. Er wordt echt wel naar geluisterd en ook wel op teruggekomen natuurlijk. (IDo2)

Uit de interviews blijkt dat de respondenten wederkerigheid ervaren; naast het geven van hun mening over een onderwerp, het vertellen van het eigen verhaald of het delen van bevindingen ervaren ze dat er echt naar hen wordt geluisterd. Dit maakt dat men zich erkend voelt als volwaardig gesprekspartner. Dat dit van waarde is blijkt bijvoorbeeld uit de volgende citaten:

Ze nemen het wel serieus. Ja, dat heb ik al wel gemerkt. Dus ja. ... Vraag: 'En vind je dat belangrijk, dat je serieus genomen wordt?' Ja, tuurlijk. En anders heeft het niet zoveel zin. Dus. (IDo2)

Daar zit toch ook altijd een leidinggevende bij de Bewonersraad. En dan merken we toch wel inderdaad als we daar dingen melden dat er echt wel serieus mee omgegaan wordt. (IDo6)

3.2.4 Eigenwaarde

Uit de interviews blijkt dat het lid zijn van een bewonersraad het gevoel geeft erbij te horen, gewaardeerd te worden en iets te doen met het zelfvertrouwen en gevoel van zelfverzekerdheid. Voor een groot aantal respondenten draagt het lid zijn van een bewonersraad bij aan hun eigenwaarde.

... Ja het is belangrijk voor mij om lid te zijn. ... Het doet iets met je, jezelf waarde. (ID12)

Zij voelen zich gewaardeerd, hebben het gevoel 'erbij te horen'. Het lid zijn doet iets met hun zelfvertrouwen, en men voelt zich zelfverzekerder worden. Zo blijkt uit de reactie op de vraag of het lid zijn van de bewonersraad belangrijk voor diegene is:

Ja, het is voor mijn zelfvertrouwen inderdaad goed. ... Vraag: 'Merkt u daar dan een verschil in van toen als u terugkijkt?' Ja, en nu toch wel wat zelfverzekerder. (IDo6)

Deze ervaring geldt echter niet voor iedereen, zo blijkt uit de volgende uitspraak:

Ik ben net zo onzelfverzekerd als dat ik al ben. Nou ja. Als ik mijn hele leven al ben, als altijd. (IDo9)

Ook vertelden de respondenten dat het uitgenodigd worden bij een opening of een gezamenlijk etentje hen het gevoel geeft erbij te horen en gewaardeerd te worden.

3.2.5 Belangenbehartiging

Het opkomen voor anderen, een vertegenwoordiger zijn bleek voor veel respondenten belangrijk te zijn. Verschillende mensen vertelden dat zij lid waren geworden van de bewonersraad juist omdat zij in staat zijn hun mening goed te kunnen verwoorden en hierdoor signalen en wensen van hun medebewoners te kunnen vertellen.

Ik hoorde van mensen die d'r naar toe gingen. Ja en dan was er ook denk ik iemand overleden of die wilde ermee stoppen. En toen denk ik ook van nou ik vind het ook wel belangrijk om op te komen voor m'n medemens medebewoners. Ja en toen ben ik er ook ingekomen. (ID13)

Eén iemand zag het lid zijn van de bewonersraad als een persoonlijke taak:

Als je goed uit je woorden kan komen en je bent 74 en het zit allemaal nog goed in mekaar. ... Nou, dan mag je daar dankbaar voor zijn en moet je er wat mee doen. (ID10)

Voor anderen is het opkomen voor wensen en behoeften van medebewoners de kern van het bestaan van een bewonersraad. Het opkomen voor belangen die voor iedereen gelden; van de afdeling of het hele huis.

Ja, het gaat om de hele afdeling. (IDo8)

Nou niet eens [eigen afdeling], van t hele huis gewoon ja. (ID12)

De respondenten zien de bewonersraad als middel om signalen vanuit bewoners in te brengen en te bespreken met elkaar. In de hoop dat dingen veranderen, verbeteren. Zoals meer (rolstoelvriendelijke) uitjes of minder wisseling van zorgmedewerkers. Zonder de bewonersraad missen managers, mist de organisatie de stem van bewoners zoals een enkeling verwoordt.

Nou dan missen ze toch geluid vanuit bewoners. Dan gaan ze daar overheen en dan gaan ze hun eigen rare regeltjes, excuses, bijeenrapen om maar. Nee, dat zou. Nee, dat zou niet kunnen bestaan. (IDo8)

3.2.6 Verbinding met medebewoners

De meerderheid van de respondenten vertelde dat zij het belangrijk vinden om signalen van hun medebewoners in te brengen tijdens een vergadering van de bewonersraad. Het ophalen van ideeën, wensen of behoeften werd door hen op verschillende manieren gedaan. Zo werd een 'ideeënbus' genoemd door iemand; een bus op elke afdeling waar bewoners hun wens in kunnen doen en voor de vergadering wordt geleegd door een lid van de bewonersraad. Iemand anders vertelde dat zij signalen oppikt tijdens een gezamenlijk koffie- of rookmoment.

Nee, meestal melden ze het wel bij mij en ook echt heel vaak komt het gewoon op de afdeling zelf ook wel ter sprake. Ja ja, dan neem ik dat mee ja. En dan ook niet alleen van de afdeling, maar ook hier, bij de inloop bij het [naam inloop] hoor je toch ook best wel heel veel dingen. Want ik zit er dan vanuit onze afdeling bij, maar dat wil niet zeggen dat de rest mij niet aangaat. (IDo6)

Anderen leggen hun oor te luister tijdens een huiskamergesprek. Een dergelijk huiskamergesprek wordt ook wel gebruikt om uitkomsten van de bewonersraad weer te delen met de medebewoners.

En dan is het wel heel waardevol dat wij op de afdeling dan toch wel dingen van bewoners meekrijgen. Dat we zelf. Ja, dat je dan ook zelf de afweging maakt 'Is het iets om mee te nemen naar de bewonersraad of niet?' (IDo6)

Echter, het ophalen van wensen en behoeften en het delen van uitkomsten loopt niet altijd makkelijk. Zo vertelde een respondent dat de 'ideeënbus' op een gegeven moment zonder overleg verdwenen was. Hierdoor werd de inbreng vanuit medebewoners gemist.

Ook vertelde men tijdens het interview dat er soms weinig belangstelling is voor wat er gebeurt in een bewonersraad.

Die hebben zoiets van, ja zeg, we zitten nu te eten hoor. Maar over 't algemeen als je zoiets hebt van ja dat is echt positief, dan hebben ze d'r wel oren naar. Ja, maar als er dingen niet veranderd kunnen worden omdat het is nou eenmaal zo moeilijk. Best wel. Uhm ja, dan kan je ook niets. Ja, je moet nou eenmaal leven met elkaar. (IDo8)

Slechts bij een enkeling wordt nagevraagd door een medebewoner wat er met een bepaald onderwerp is gebeurd en/of wat het resultaat is.

Die vragen d'r gewoon naar. Waar hebben jullie dat gehad? Hebben jullie gezegd. Wat is d'r uitgekomen? (IDo2)

3.2.7 Samenwerking met medeleden

De onderlinge interactie met medeleden van de bewonersraad wordt door de meeste respondenten positief gewaardeerd. Zo brengt men elkaar op ideeën rondom activiteiten en uitjes, de tuin, een receptenboek, verbetering van het wandelpad of de wens voor rolstoelvriendelijke drempels. Eén iemand vertelde het leuk te vinden om andere meningen, commentaar of kritiek te horen, hij/zij kan dan soms iets toevoegen of luistert alleen maar. Ook

benoemden respondenten de bijval die zij krijgen van medeleden tijdens het inbrengen van een gevoelig onderwerp, of ondersteuning als men iets is vergeten, als prettig te ervaren.

Ik heb. Nou. Nou, dat zit dan nog in de bewonersraad die zitten twee- drie man bij. Die steunen mij goed. Ja, ja, die steunen mij goed en dat scheelt een heel stuk. (ID07)

Naast de uitwisseling van wensen en signalenervaarden veel respondenten dat zij zichzelf kunnen zijn tijdens een vergadering. De een zit op de praatstoel, de ander is wat stiller, je mag er boos zijn of vrolijk, men laat elkaar in de waarde. Dit is een fijn gevoel.

En je bent wie je bent en er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de voorzitter of ik of andere mensen. We zijn allemaal gelijk. (ID13)

En je kunt ook gewoon jezelf zijn op wat voor manier je iets inbrengt. Of je mag er boos bij zijn, of laconiek, of vrolijk. Of uh, hoe noem je iets ze laten uitpraten? In principe wel vind ik. En, het is nog wel eens humoristische Ja, ja, soms dan ik maak zelf ook wel eens een grapje of zo. (ID02)

3.2.8 Werkwijze

Tijdens de interviews kwamen ook algemene informatie en ervaringen naar boven die te maken hebben met werkwijze van de verschillende bewonersraden. Te weten: aantal leden, samenstelling, vergaderfrequentie, agenda en notulen en gespreksonderwerpen.

Aantal leden per BR

Het aantal leden van een BR varieert. In alle gevallen is er van iedere afdeling één iemand aanwezig. Concreet loopt het aantal leden uiteen van 6 tot 12 mensen.

Samenstelling

De meeste deelnemende bewonersraden bestaan enkel uit bewoners met GP+ problematiek. Een enkele bewonersraad heeft een gemixte samenstelling met leden van de doelgroep Korsakov.

Hoewel in wisselende mate en samenstelling zijn er naast bewoners ook managers, een teamleider, activiteitenbegeleider of verpleegkundig kwaliteitscoach aanwezig. Hoewel de meeste respondenten dit prima vonden, ziet een enkeling dit anders. Zo blijkt uit de volgende uitspraak:

Het is een bewonersraad en het is voor de bewoners. ... Ja, als. Als de teamleider zegt van de deur is geel, dan zegt iedereen de deur is geel. En terwijl op een gegeven moment, als je weer naar buiten gaat, dan vinden ze ook dat die deur groen is bij wijze van spreken. Ik vind dat moet een veilige omgeving zijn voor de bewoners om te kunnen zeggen wat je wil. Ja, nou en die veiligheid vind ik niet dat die er ooit echt geweest is. (ID15)

Ook zijn er bewonersraden waar een vertegenwoordiger vanuit de cliëntenraad aanwezig is. Een respondent vertelde op de vraag hoe het is als er iemand van de cliëntenraad bij de vergadering aanwezig is: *Ja, is alleen maar goed. ... Ja, dan kan het rechtstreeks gekoppeld worden. Als ze er zelf bij zijn. (ID02)*

Vergaderfrequentie

Uit de interviews werd duidelijk dat sommige bewonersraden drie tot vier keer per jaar vergaderen, waar anderen eens per maand bij elkaar komen.

Agenda en notulen

De respondenten vertelden dat zij vooraf een agenda krijgen. Bij een enkeling hangt de agenda op de afdelingsgang. De meeste respondenten noemden dat er iemand aanwezig is die notulen maakt; meestal een secretaresse. Ook krijgen zij een paar dagen van te voren de notulen van de vorige keer uitgereikt. Tijdens het interview wist men deze notulen echter niet altijd meer te vinden. In een enkel geval bleek er geen sprake van notulen. Eén respondent noemde expliciet dat er geen notulen of besluitenlijst wordt gemaakt.

Onderwerpen

Tijdens een vergadering van de bewonersraad worden diverse onderwerpen besproken zoals rookbeleid, nieuwbouw, uitjes, eten en drinken. Een enkele respondent vertelde dat als er geen

gespreksonderwerpen zijn de manager (voorzitter) gesprekskaarten uitdeelt met een bepaald thema. Hierover wordt dan uitgewisseld.

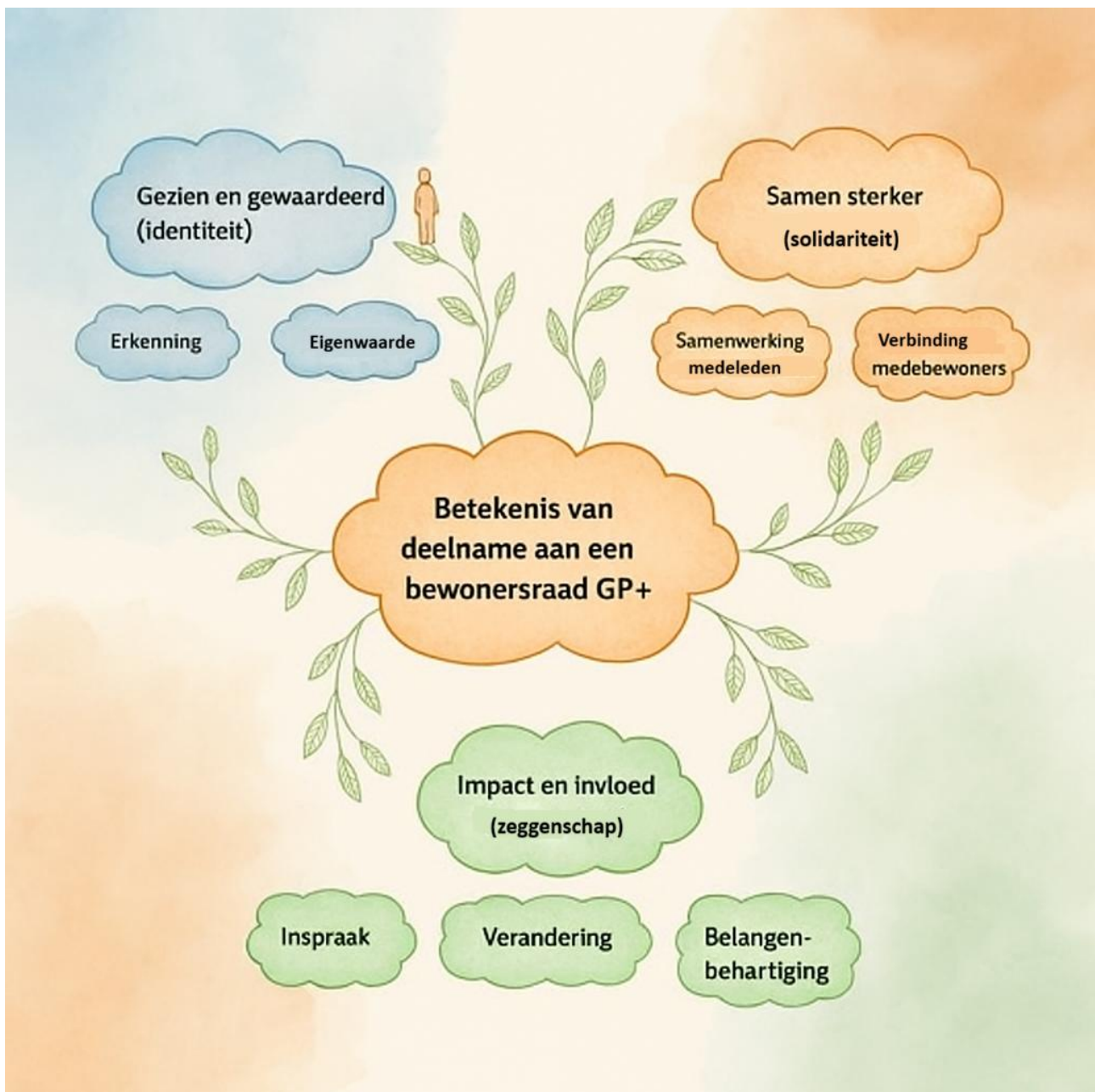
Ook bleek dat medebewoners hun vragen of ideeën kunnen inleveren bij de betreffende secretaresse van de bewonersraad.

Vergoeding

Eén respondent vertelde op eigen initiatief dat er een vergoeding in geld tegenover deelname aan de bewonersraad bestaat.

3.3 Verbanden tussen de hoofdthema's

Wanneer we de hoofdthema's verder interpreteren lijken er verbanden te bestaan tussen deze hoofdthema's. Vanuit de probleemstelling en de onderzoeksvraag "wat is de waarde van deelname aan een bewonersraad GP+ vanuit het perspectief van de bewoner?" kunnen we het volgende 'verhaal' vertellen van de gegevens. In onderstaand plaatje en toelichting wordt duidelijk hoe ons inziens de hoofdthema's zich tot elkaar verhouden en welke clusters zich lijken te ontvouwen.

Met hulp van AI gegenereerd

Cluster 1: Gezien en Gewaardeerd (Identiteit)

Dit cluster vormt de psychologische basis. Zonder een fundament van eigenwaarde en externe erkenning is actieve participatie bemoeilijkt.

- **Eigenwaarde:** De mate waarin respondenten geloven in hun eigen betekenis en kunnen.
- **Erkenning:** Het gevoel door de directe omgeving gezien en gewaardeerd te worden als volwaardig persoon.

Cluster 2: Samen Sterker (Solidariteit)

Dit cluster beschrijft de sociale kracht die ontstaat wanneer individuen zich verbinden. Het collectief biedt zowel steun als een platform voor actie.

- **Samenwerking medeleden:** Het gezamenlijk oppakken van taken en het nastreven van doelen binnen de eigen groep.
- **Verbinding medebewoners:** De bredere sociale cohesie en het gevoel van saamhorigheid in de leefomgeving.

Cluster 3: Impact en Invloed (Zeggenschap)

Het laatste cluster richt zich op de actieve rol van respondenten om hun omgeving vorm te geven en systemen te beïnvloeden.

- **Inspraak:** Formele en informele mogelijkheden om mee te praten over besluitvorming.
- **Belangenbehartiging:** Het actief opkomen voor de rechten en behoeften van de groep.
- **Verandering:** Het realiseren van concrete verbeteringen in de huidige situatie.

4 Discussie

Uit de interviews blijkt dat deelname aan een bewonersraad GP⁺ gewaardeerd wordt en veel betekent voor de deelnemende bewoners. Deze waarde en betekenis uiten zich in het ervaren van inspraak, het kunnen bijdragen aan verandering, zich erkend voelen, de invloed op het gevoel van eigenwaarde, belangen kunnen behartigen van medebewoners, de verbinding met medebewoners en de samenwerking met medeleden van de betreffende bewonersraad.

Bewonersraden zijn een vorm van *participatie* welke zich bevindt tussen huiskamergesprekken op de eigen afdeling en de cliëntenraad (met daarin clientvertegenwoordigers) van een locatie. Uit de interviews blijkt dat door op deze manier bewoners te betrekken bij onderwerpen van het dagelijks leven, de betrokkenheid en inspraak in onderwerpen rondom wonen, zorg en welzijn vergroot. Hetgeen aansluit bij de Patiëntenfederatie Nederland.³ Volgens hen leidt bewonersparticipatie namelijk onder andere tot betere kwaliteit van zorg, en een betere aansluiting van de zorg bij wat mensen nodig hebben.

Ook sluit bewonersparticipatie via een bewonersraad aan bij de meer formele manieren van inspraak volgens de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen; medezeggenschap (opkomen voor gezamenlijke wensen en belangen van cliënten) en inspraak (vertellen cliënten en naasten over wat hun wensen en meningen zijn).⁹ Uit de ervaringen en meningen van de respondenten blijkt eveneens dat zij inspraak ervaren, belangen van medebewoners kunnen behartigen en bij kunnen dragen aan veranderingen ten behoeve van het dagelijks leven.

Volgens het zorgprogramma van de VvGP onderdeel 'naasten en participatie', draagt het structureel betrekken van bewoners bij aan het dagelijks leven, de kwaliteit van leven en zorg in de bredere zin.² Bewonersraden lijken een manier om deze participatie betekenisvol in te richten zo blijkt uit dit onderzoek. Respondenten uit dit onderzoek ontleden betekenis aan hun lidmaatschap van een bewonersraad, in de zin van het erkend worden als mens en het gevoel van eigenwaarde. Deze betekenis lijkt in verbinding te staan met het werken aan *herstel*. Immers, herstel verwijst naar een persoonlijk proces waarin iemand betekenis geeft aan ontwrichtende ervaringen en opnieuw richting kan geven aan het leven. Het gaat over identiteit, zelfvertrouwen, maatschappelijke rollen en zingeving.¹⁰ Ofwel herstel als persoon en herstel van rollen. Deze

waarde en betekenis van het lid zijn van een bewonersraad sluit ook aan bij het bieden van *herstelondersteunende zorg*; het uitgangspunt van het zorgprogramma VvGP.² Hierin wordt gesteld dat bij herstelondersteunende zorg niet de ziekte, maar de persoon, in verbinding met zijn naasten, centraal staat. Dat de nadruk niet ligt op klachten, maar op krachten.

Over het algemeen waarderen alle respondenten hun deelname aan een bewonersraad. De impact en invloed die men ervaart, het gevoel samen sterker te staan en het gezien en gewaardeerd worden betekent veel voor hen. Deze elementen sluiten aan bij het concept *empowerment* zoals beschreven door Boumans et al.¹¹ Hoewel verschillend gedefinieerd wordt dit concept omschreven als “een proces dat mensen stimuleert om hun kracht te gebruiken in hun eigen leven, in hun gemeenschap en in hun samenleving, door in actie te komen aangaande zaken die ze als belangrijk definiëren”, “een proces van versterking waarbij individuen greep krijgen op de eigen situatie en hun omgeving en dit bereiken via het verwerven van controle, het aanscherpen van kritisch bewustzijn en het stimuleren van participatie”, of als psychologische empowerment. Dit laatste verwijst naar “het geloof in de eigen capaciteiten en krachten van het individu om zijn omgeving te beïnvloeden en aldus zijn leven vorm te geven.” Vanuit het perspectief van mensen met een psychische kwetsbaarheid stelt Boevink et al.¹² dat empowerment uit acht domeinen bestaat. Zinnvolle verbondenheid bleek hierbij het belangrijkste domein. Daarbij gaat het om het gevoel ergens bij te horen, iets te betekenen voor een ander. Een bewonersraad voor mensen met gerontopsychiatrische problematiek lijkt een interventie welke bijdraagt een empowerment, een interventie welke door zijn zinnvolle verbondenheid empowerend kan werken.

Dit onderzoek is opgezet door en uitgevoerd bij zes organisaties uit het netwerk GP⁺, die allemaal een bewonersraad GP kennen. Bij deze organisaties lijkt participatie van bewoners goed ingebed en georganiseerd te zijn. Hierdoor kunnen de uitkomsten van het onderzoek positief gekleurd zijn. Bewoners van organisaties waarbij de bewonersraad minder goed ingebed is of begeleid wordt, kunnen participatie op een andere, wellicht minder positieve manier ervaren. Sterk punt van dit onderzoek is dat de dataverzameling is uitgevoerd onder de leden van de bewonersraad zelf, waardoor hun perspectief is verwoord. Hierdoor is vertekening van

antwoorden 'by proxy' voorkomen en de geloofwaardigheid vergroot (credibility). Een ander sterk punt van de dataverzameling is volgens ons dat gegevens zijn verzameld onder zes lidorganisaties van de VvGP, verspreid over een groot deel van Nederland en bij 15 leden met zowel positieve als negatieve ervaringen. Dit punt draagt bij aan de overdraagbaarheid (transferability) van de uitkomsten; de toepasbaarheid in andere contexten. De controleerbaarheid (confirmability) van het onderzoek is vergroot doordat de data zijn geanalyseerd en bediscussieerd door twee onderzoekers en leden van het projectteam kritisch hebben meegelezen met de eindrapportage.

5 Conclusie en aanbevelingen

Deelname aan de bewonersraad GP + betekent veel voor de betreffende bewoners. Zij waarderen hun deelname vooral vanwege de bijdrage die het heeft ten aanzien van zeggenschap, solidariteit en hun identiteit.

De resultaten van dit onderzoek biedt organisaties uit het GP+ netwerk kansen om een bewonersraad te starten of een bestaande bewonersraad te optimaliseren tot een (waardevol) herstelondersteunend en empowerend instrument.

Zo kunnen de uitkomsten uit dit onderzoek organisaties waarbij deze vorm van participatie nog niet is georganiseerd of minder in de cultuur aanwezig is, helpen een bewonersraad op te richten en rekening te houden met de belangrijkste (voor)waarden voor de bewoners zodat zij hun deelname zo optimaal mogelijk ervaren.

Daarnaast kunnen de bewonersraden die aan dit onderzoek hebben deelgenomen de positieve ervaringen en kritische punten met elkaar bespreken. Hierbij valt te denken aan:

- Het zoeken naar een manier om de verbinding met medebewoners c.q. de belangenbehartiging te verbeteren; het (anders, beter) ophalen van ideeën en het delen van uitkomsten.
- Onderdelen van de werkwijze; agenda, notulen, wel of niet aanwezigheid van manager.

6 Referenties

1. VvGP. Onderzoeksagenda voor Gerontopsychiatrie in de langdurige zorg. 2022.
2. VvGP. Zorgprogramma Gerontopsychiatrie. 2022
3. Patiëntenfederatie Nederland. Beschikbaar via: <https://www.patiëntenfederatie.nl/dit-doen-wij/patiëntenparticipatie>. Geraadpleegd 2023 juli 10.
4. Handreiking implementatie herstelondersteunende zorg. <https://www.trimbos.nl/docs/3bc38e33-b8ca-4bbc-ab90-413ccf3dbd60.pdf>
5. Akwa GGZ. Zorgstandaard Herstelondersteuning. 2021; 1. Introductie - Herstelondersteuning | GGZ Standaarden
6. Korevaar L & Droes J, redactie. Handboek Rehabilitatie voor Zorg en Welzijn. Amsterdam: Coutinho; 2011.
7. Boer F de, Smaling A, redactie. Benaderingen in kwalitatief onderzoek; een inleiding. Den Haag: Boom Lemma; 2011.
8. Verhoeven N. Thematische analyse; patronen vinden bij kwalitatief onderzoek. Amsterdam: Boom; 2023.
9. Vilans. Inspraak in de WMCZ; handreiking voor zorgorganisaties en cliëntenraden. Buro Opaal; 2020.
10. Akwa GGZ. Zorgstandaard Herstelondersteuning. GGZ Standaarden; 2026.
11. Boumans J. Naar het hart van empowerment, deel 1; een onderzoek naar de grondslagen van empowerment van kwetsbare groepen. 2016
12. Boevink W., Kroon H. & Giesen F. Controle herwinnen over het eigen leven. Een conceptuele verkenning van het begrip 'empowerment' van mensen met psychische handicaps. Tijdschrift voor Rehabilitatie 2008; 17 (4): 1626.

7 Bijlagen

Bijlage 1: Flyer

Even voorstellen ...

Loes van Dusseldorp
(Onderzoeker Atlant)

Wij doen onderzoek naar 'hoe u het ervaart om lid te zijn van een bewonersraad'

Waarom? Om bewonersparticipatie te verbeteren

Hoe komen we dit te weten? Door een gesprek met u

Wanneer? In de periode juni – november 2025

Waar? Op de afdeling

Wie van u zou het leuk vinden om hierover geïnterviewd te worden?

Bedenktijd nodig? Dat kan!

Mail naar: l.van.dusseldorp@atlant.nl

Bijlage 2: Interviewguide

Introductie en achtergrond

Voorstellen en uitleggen van het doel van onderzoek en het interview.

Toestemmingsformulier

Informed consent doorlopen op resterende vragen. Gezamenlijk ondertekenen van het formulier.

➤ *Audiorecorder aanzetten*

Interviewguide > semigestructureerd interview met topics.

Elk interview kent een opbouw waarbij van feitelijke vragen (duur lidmaatschap en reden om lid te worden) het gesprek dieper ingaat op aspecten als inspraak, participatie en waarde.

Topic	Hoofd- en steunvragen
Duur lidmaatschap BR	Hoe lang bent u al lid van de bewonersraad?
Motivatie	Wat was de reden dat u lid bent geworden van de bewonersraad?
Inspraak	Ervaart u inspraak als lid van de bewonersraad? - Op welke onderwerpen vindt u het belangrijk om mee te denken en uw mening te geven? - Op welke onderwerpen had u inspraak of kon u meebeslissen? - Heeft uw deelname aan de bewonersraad invloed op de afspraken en plannen die in uw huis gemaakt worden?
Participatie	Over welke onderwerpen hebt u in de bewonersraad meegedacht? Zoals dagelijks leven, beleid en/of onderzoek? - <i>Stelling:</i> Ik heb meegedacht over onderwerpen die voor ons van belang zijn. - Hoe vaak hebt u meegedacht/ een mening gegeven over ...?
Waarde	Heeft het lid zijn van de bewonersraad waarde voor u? - <i>Stelling:</i> Het is belangrijk voor mij om lid te zijn van de bewonersraad. - Wat is deze waarde (betekenis, belang)?

Afronding

- Laatste opmerkingen? Zijn er nog dingen die u wilt delen met betrekking tot dit onderwerp?
- Bedanken voor het interview + cadeautje geven

Bijlage 3: hulpmiddelen/visuele ondersteuning t.b.v. het interview

Hoofdvragen en stellingen:

- Hoe lang bent u lid van de bewonersraad?
- Waarom bent u lid geworden?
- Ervaart u inspraak als lid van de bewonersraad?
- Over welke onderwerpen hebt u meegedacht?
- Stelling: Ik heb meegedacht over onderwerpen die voor ons van belang zijn.
- Heeft het lid zijn van de bewonersraad waarde voor u?
- Stelling: Het is belangrijk voor mij om lid te zijn van de bewonersraad.

Antwoordmogelijkheden:

Niet

Soms/ Zelden

Vaak

Altijd

Helemaal mee eens

Grotendeels mee eens

Grotendeels mee oneens

Bijlage 4: Informatiebrief en toestemmingsformulier deelnemers

Onderzoek naar deelname Bewonersraad

Beekbergen, 24 april 2025

Beste bewoner,

Wij vragen u vriendelijk om mee te doen aan een onderzoek. Via deze brief informeren we u hierover. Hebt u na het lezen van de informatie nog vragen? Dan kunt u terecht bij de onderzoeker Loes van Dusseldorp. Onderaan deze brief staan haar contactgegevens.

Waarom dit onderzoek?

Bij <<naam organisatie>> vinden we het belangrijk dat bewoners betrokken worden bij keuzes en beslissingen die hun leven beïnvloeden. We noemen dit bewonersparticipatie.

Participatie helpt om meer betrokken te zijn bij en inspraak te hebben over zaken zoals het dagelijks leven, de kwaliteit van de zorg, de onderzoeken die worden gedaan en nieuwe afspraken op de afdeling.

U bent lid van een bewonersraad. Via dit onderzoek willen wij te weten komen hoe u dit ervaart en welke waarde het voor u heeft. Uw verhaal kan ons handvatten bieden om de participatie van bewoners te verbeteren. Wij vragen u om mee te doen aan dit onderzoek.

In dit onderzoek werken de zorgorganisaties xxx, xxx, xxx, xxx, xxx en xxx met elkaar samen.

Wat houdt het onderzoek in?

Algemene gegevens

Wij willen graag weten hoe lang u lid bent van de bewonersraad. Andere gegevens zijn niet nodig.

Interview

Om te weten hoe u het deelnemen aan de bewonersraad ervaart, willen we graag met u in gesprek. Dit gesprek wordt gevoerd door Loes van Dusseldorp, onderzoeker bij zorgorganisatie xxx. Om de informatie uit het gesprek goed te kunnen verwerken wordt het gesprek opgenomen met een geluidsrecorder. De geluidsopname wordt vernietigd zodra het onderzoek is afgesloten.

Duur van het onderzoek

Het totale onderzoek duurt ongeveer een jaar. In dit jaar komt de onderzoeker 2x bij u langs:

1. Uitleg van het onderzoek en vragen of u mee wilt doen. Dit gebeurt tijdens een vergadering van de bewonersraad.
2. Een persoonlijk interview. Dit gesprek duurt maximaal 45 minuten.

Deelname

U kunt rustig nadenken over deelname aan dit onderzoek. Wilt u meedoen? Dan geeft u dit door aan de onderzoeker via het sturen van een mail; zelf of via de voorzitter van de bewonersraad. Deelname aan het onderzoek is vrijwillig. U mag op elk moment stoppen met het onderzoek zonder hiervoor een reden te geven. Dit heeft geen nadelige gevolgen voor de zorg en behandeling die u krijgt of voor uw deelname aan de bewonersraad.

Privacy

Wij gaan vertrouwelijk om met uw gegevens. Wanneer bijvoorbeeld een presentatie wordt gehouden of een artikel wordt geschreven over het onderzoek wordt uw naam niet genoemd. De gegevens worden gekoppeld aan een nummer en opgeslagen in een beveiligd systeem binnen Atlant. Ook worden de gegevens 15 jaar bewaard.

Vervolgonderzoek

Uw gegevens kunnen na afloop van dit onderzoek ook nog van belang zijn voor ander onderzoek binnen Atlant of << naam organisatie>> op het gebied van bewonersparticipatie. In het toestemmingformulier geeft u aan of u dit goed vindt. Geeft u hiervoor geen toestemming? Dan kunt u nog steeds meedoen met dit onderzoek. Dit heeft geen nadelige gevolgen voor de zorg en behandeling die u krijgt.

Met vriendelijke groeten,

Loes van Dusseldorp
Onderzoeker Atlant

Mail: L.van.dusseldorp@atlant.nl

<< Naam onafhankelijk contactpersoon>>

Functie ...

Mailadres

Telefoonnummer... >>

Heeft u vragen of klachten?

Vragen over het onderzoek kunt u stellen aan Loes van Dusseldorp, onderzoeker. Wilt u advies over dit onderzoek van iemand die er geen belangen bij heeft? Neem dan contact op met <<naam>>, onafhankelijk contactpersoon. Hij/zij weet veel van het onderzoek af, maar werkt er niet aan mee.

Heeft u een klacht? Bespreek dit dan met de onderzoeker of met de voorzitter van de bewonersraad. Wilt u dit liever niet? Neem dan contact op met de klachtenfunctionaris van Atlant, via klachtenfunctionaris@atlant.nl

Klachten over bescherming van uw persoonsgegevens

Als u klachten heeft met betrekking tot het beheer van uw gegevens binnen dit onderzoek, dan kunt u dat melden aan voorzitter van bewonersraad of indien u er samen niet uitkomt bij de Functionaris Gegevensbescherming van Atlant of bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Functionaris Gegevensbescherming Atlant

E-mail: fg@atlant.nl

Autoriteit Persoonsgegevens

Telefoonnummer: 070-8888 500

Onderzoek naar deelname bewonersraad

- Ik heb de informatiebrief gelezen. Ook kon ik vragen stellen. Mijn vragen zijn voldoende beantwoord. Ik had genoeg tijd om te beslissen of ik of mee zal doen.
- Ik weet dat meedoen vrijwillig is. Ook weet ik dat ik op ieder moment kan beslissen om toch niet mee te doen of te stoppen met het onderzoek. Ik hoef dan niet te zeggen waarom ik wil stoppen.
- Ik geef de onderzoeker toestemming om het interview af te nemen zoals benoemd in de brief.
- Ik geef de onderzoeker toestemming om het interview op te nemen met een geluidsrecorder.
- Ik geef de onderzoeker toestemming om mijn gegevens op de onderzoekslocatie nog 15 jaar na dit onderzoek te bewaren.

Ik geef toestemming om deze gegevens ook te gebruiken voor ander onderzoek, zoals in de informatiebrief staat. Deze gegevens zijn niet te herleiden tot mijn persoon.	Ja ☐	Nee ☐
---	-----------------------------	------------------------------

- Ik wil meedoen aan dit onderzoek.

Naam **deelnemer**:

Handtekening:

Datum:

Ik verklaar dat ik deze deelnemer volledig heb geïnformeerd over het genoemde onderzoek. Als er tijdens het onderzoek informatie bekend wordt die de toestemming van de cliënt zou kunnen beïnvloeden, dan breng ik hem/haar daarvan tijdig op de hoogte.

Naam **onderzoeker**:

Handtekening:

Datum:

Bijlage 5: Informatiebrief en toestemmingsformulier wettelijk vertegenwoordiger

Onderzoek naar deelname Bewonersraad

Beekbergen, 24 april 2025

Geachte heer/mevrouw,

Wij vragen u vriendelijk om toestemming te geven voor de cliënt die u vertegenwoordigt, om mee te doen aan een onderzoek. Via deze brief informeren we u hierover.

Hebt u na het lezen van de informatie nog vragen? Dan kunt u terecht bij de onderzoeker Loes van Dusseldorp voor vragen. Onderaan deze brief staan haar contactgegevens.

Waarom dit onderzoek?

Bij <<naam organisatie>> vinden we het belangrijk dat bewoners betrokken worden bij keuzes en beslissingen die hun leven beïnvloeden. We noemen dit bewonersparticipatie.

Bewonersparticipatie is alles wat bewoners in staat stelt om invloed uit te oefenen op beslissingen – en om betrokken te zijn bij initiatieven – die hun leven beïnvloeden.

Participatie helpt om meer betrokken te zijn bij en inspraak te hebben over zaken zoals het dagelijks leven, de kwaliteit van de zorg, de onderzoeken die worden gedaan en nieuwe afspraken op de afdeling.

De cliënt die u vertegenwoordigt is lid van een bewonersraad. Via dit onderzoek willen wij te weten komen hoe hij/zij dit ervaart en welke waarde dit lidmaatschap voor hem/haar heeft. Het verhaal van uw cliënt kan ons handvatten bieden om de participatie van bewoners te verbeteren. Wij vragen de cliënt die u vertegenwoordigt om mee te doen aan dit onderzoek.

In dit onderzoek werken de zorgorganisaties xxx, xxx, xxx, xxx, xxx en xxx met elkaar samen.

Voordat u besluit of de cliënt kan deelnemen aan het onderzoek, is het belangrijk om meer te weten over het onderzoek. Lees de informatiebrief rustig door. Bespreek het eventueel met uw partner, vrienden of familie. Heeft u na het lezen van de informatie nog vragen? Dan kunt u terecht bij de onderzoeker of de onafhankelijke contactpersoon. De contactgegevens vindt u onderaan deze brief.

Wat houdt het onderzoek in?

Algemene gegevens

Wij willen alleen graag weten hoe lang iemand lid is van de bewonersraad.

Interview

Om te weten hoe de cliënt die u vertegenwoordigt het deelnemen aan de bewonersraad ervaart, willen we graag met hem/haar in gesprek. Dit gesprek wordt gevoerd door Loes van Dusseldorp, onderzoeker van zorgorganisatie Atlant. Om de informatie uit het gesprek goed te kunnen verwerken wordt het gesprek opgenomen met een geluidsrecorder. Deze geluidsopname wordt vernietigd zodra het onderzoek is afgesloten.

Duur van het onderzoek

Het totale onderzoek duurt ongeveer een jaar. In dit jaar komt de onderzoeker 2x bij de cliënt langs:

1. Uitleg van het onderzoek en vragen of de cliënt mee wil doen. Dit gebeurt tijdens een vergadering van de bewonersraad.
2. Een persoonlijk interview. Dit gesprek duurt maximaal 45 minuten.

Instemmingsmedewerking

Als u toestemming geeft voor deelname aan het onderzoek zal de cliënt die u vertegenwoordigt altijd mondeling om toestemming worden gevraagd. Wanneer hij/zij niet wil meewerken of tijdens het onderzoek weigert, wordt deelname aan het onderzoek te allen tijde stopgezet.

Deelname

U kunt rustig nadenken over deelname aan dit onderzoek van de client die u vertegenwoordigt. Stemt u in met deelname? Dan vult u het toestemmingsformulier in dat u bij deze informatiebrief vindt en stuurt dit terug naar Loes van Dusseldorp, onderzoeker. Deelname aan het onderzoek is geheel vrijwillig. De cliënt mag altijd stoppen met het onderzoek zonder opgaaf van reden. Dit heeft geen nadelige gevolgen voor de zorg en behandeling voor de cliënt.

Privacy

Wij gaan vertrouwelijk om met de verzamelde gegevens. Wanneer bijvoorbeeld een presentatie wordt gehouden of een artikel wordt geschreven over het onderzoek wordt de naam van de client niet genoemd. De gegevens worden gekoppeld aan een nummer en opgeslagen in een beveiligd systeem binnen Atlant. Ook worden de gegevens 15 jaar bewaard.

Vervolgonderzoek

De gegevens van de cliënt die u vertegenwoordigt kunnen na afloop van dit onderzoek ook nog van belang zijn voor ander onderzoek binnen Atlant of <<deelnemende organisatie>> op het gebied van bewonersparticipatie. In het toestemmingformulier geeft u aan of u dit goed vindt. Geeft u hiervoor geen toestemming? Dan kan de cliënt die u vertegenwoordigt nog steeds meedoen met dit onderzoek. Dit heeft geen nadelige gevolgen voor de zorg en behandeling die hij/zij krijgt.

Met vriendelijke groeten,
Loes van Dusseldorp
Onderzoeker Atlant

Mail: l.van.dusseldorp@atlant.nl

<< Naam onafhankelijk contactpersoon >>
Functie ...
Mailadres
Telefoonnummer... >>

Heeft u vragen of klachten?

Vragen over het onderzoek kunt u stellen aan Loes van Dusseldorp, onderzoeker. Wilt u advies over dit onderzoek van iemand die er geen belangen bij heeft? Neem dan contact op met <<naam>>, onafhankelijk contactpersoon. Hij/zij weet veel van het onderzoek af, maar werkt er niet aan mee.

Heeft u een klacht? Bespreek dit dan met de onderzoeker of met de voorzitter van de bewonersraad. Wilt u dit liever niet? Neem dan contact op met de klachtenfunctionaris van Atlant, via klachtenfunctionaris@atlant.nl

Klachten over bescherming van uw persoonsgegevens

Als u klachten heeft met betrekking tot het beheer van uw gegevens binnen dit onderzoek, dan kunt u dat melden aan voorzitter van bewonersraad of indien u er samen niet uitkomt bij de Functionaris Gegevensbescherming van Atlant of bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Functionaris Gegevensbescherming Atlant

E-mail: fg@atlant.nl

Autoriteit Persoonsgegevens

Telefoonnummer: 070-8888 500

Toestemmingsformulier wettelijk vertegenwoordiger

Onderzoek naar deelname bewonersraad

- Ik heb de informatiebrief gelezen. Ook kon ik vragen stellen. Mijn vragen zijn voldoende beantwoord. Ik had genoeg tijd om te beslissen of de cliënt die ik vertegenwoordig mee zal doen.
- Ik weet dat meedoen vrijwillig is. Ook weet ik dat ik op ieder moment kan beslissen om deelname van de cliënt die ik vertegenwoordig stop te zetten. Daarvoor hoef ik geen reden te geven.
- Ik geef de onderzoeker toestemming om het interview af te nemen zoals benoemd in de brief.
- Ik geef de onderzoeker toestemming om het interview op te nemen bij de client die ik vertegenwoordig met een geluidsrecorder.
- Ik geef de onderzoeker toestemming om de gegevens op de onderzoekslocatie Atlant nog 15 jaar na dit onderzoek te bewaren.

Ik geef toestemming om deze gegevens ook te gebruiken voor ander onderzoek, zoals in de informatiebrief staat. Deze gegevens zijn niet te herleiden tot de cliënt die ik vertegenwoordig.	Ja ☐	Nee ☐
---	-----------------------------	------------------------------

- Ik ga ermee akkoord dat de cliënt die ik vertegenwoordig meedoet aan dit onderzoek.

Naam **wettelijk vertegenwoordiger**.....

Naam **client**

Handtekening:

Datum:

Ik verklaar dat ik deze deelnemer volledig heb geïnformeerd over het genoemde onderzoek. Als er tijdens het onderzoek informatie bekend wordt die de toestemming van de cliënt zou kunnen beïnvloeden, dan breng ik hem/haar daarvan tijdig op de hoogte.

Naam **onderzoeker**:

Handtekening:

Datum:

Bijlage 6: Thematische tabel

Clusters/ verbanden	Hoofdthema's	Subthema's
Gezien en gewaardeerd	Eigenwaarde	- Zelfvertrouwen - Zelfverzekerdheid - Waardering - Erbij horen
	Erkenning	- Serieus genomen worden - Geluisterd - Gehoord worden
Samen sterker	Samenwerking medeleden	- Onderlinge interactie - Jezelf kunnen zijn - Elkaar op ideeën brengen
	Verbinding medebewoners	- Ophalen van ideeën, wensen en behoeften - Delen van uitkomsten
Impact en invloed	Inspraak	- Stem laten horen - Meepraten - Meedenken - Stemmen - Mening geven
	Verandering	- Er gebeurt iets mee - Er verandert niets - Geinformeerd worden over besluit
	Belangenbehartiging	- Opkomen voor medebewoners - Vertegenwoordiger zijn
	Werkwijze	- Vergaderfrequentie - Samenstelling BR - Aantal leden BR - Agenda en notulen - Onderwerpen - Vergoeding